

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
 Härad: Albo Adress: Sköda, Vislanda
 Socken: Vislanda Berättat av: Densamma
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1880 i Vislanda

Valkning

L. u. F. 38.

Skriv endast på denna sida!

avskrift.

ACC. N:R.

M. 7337:1

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Densamma
Uppteckningsår: 1941. Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Svar på frågelista rörande valkning LUF 38.

Då vadmalet var vävit och nedklippt från vävstolen, skulle det beredas. Vanligen lämnades tyget till en färgare. Under 1800-talet bodde en färgare i Alvesta i Småland. Denna hade bestämda gårdar ute i byggen, där han t.ex. var fjortonde eller var månads dag hade "färgmöte" och där fingo de närboende inlämna och avhämta färggods.

Ett vadmal vävdes alltid ofrågat. Så då det skulle beredas, skulle det både stansas, färgas, överskäras och pressas.

Långt tillbaka i tiden, då det fanns ont om pengar, fanns de som valkade eller "stampade", som det här benämndes, sitt vadmal hemma. Och då drog de ihop väven i små veck och lade den i en kopparkittel eller enträbalja. Sedan slog de kokhett vatten över väven, därpå stötte de väven med en trästöt tills vattnet blev kallt, då kokhett vatten åter östes över väven, sedan det kalla vattnet hållits av väven. Så fortsattes att åter "störa" eller "stampa" tyget tills det var

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7337:2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Densamma
Uppteckningsår: 1941. Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lagom stampat eller tills tyget hade krympt ihop en sjätte-
del av tygets ursprungliga bredd. Vadmalet vävdes vanligen
6 kvarter brett, men skulle krympa tills det blev endast 5
kvarter brett. Sedan hängdes tyget på en krake för att avrin-
na. Medan det ännu var fuktigt rullade man tyget på en träka-
vel, ganska fast och hårt, för det skulle bli slätt. Tyget
fick sitta kvar på kaveln tills det blev tort. Skulle vadma-
let sen hemfärgas, rullades det omkring kaveln på samma sätt
medan det torkades.

Kvinnorna skötte alltid detta arbete i hemmet.

B. Stickade ylleveror, såsom strumpor, vantar, tröjor etc.
Då dessa voro färdigstickade tvättades dom i kokhett vatten
varvid dessa gnedos mot en "valkfjöl". Ville man ha de sticka-
de varorna riktigt vita, som voro ofärgade, brukades de lägga
lite soda i vattnet. Då de stickade yllesakerna voro tvättade och
och "valkade" skjöljdes dessa i flera varma vatten, varefter
dessa upphängdes på en krake, som låg horisontalt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7337.3.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Densamma
Uppteckningsår: 1941. Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En "valkfjöl" eller valkbräda utgjordes vanligen av en tämligen tjock ekbräda, vari skurits räfflor på tvären, liksom en vanlig tvättbräda. Längden var också lika som en vanlig tvättbräda, men bredden något smalare.

Upptecknat av Blenda Andersson,
Skörda, Vislanda.

Skriv endast på denna sida!